

Jaarverslag over 2019

DOOR: TOM KREUNING, secretaris
Oudorp NH, januari 2020

Algemeen

Het was een goed jaar voor het Gilde van Vrijwillige Molenaars (GVM). Het ledenbestand nam met 1,2 % toe en het aantal molenaars steeg met 1,3 %. Financieel is de vereniging gezond. Het molenaarsambacht, in 2017 bijgeschreven als UNESCO immaterieel cultureel erfgoed, stond ook in 2019 goed in de belangstelling. Het thema van de Nationale Molendagen was wederom 'Ontmoet de molenaar'. Het was het jaar waarin het Gilde naar een andere webhost overstapte met belangrijke veranderingen in het ledenbeheer. En ook dit jaar zijn er incidenten en ongevallen geweest. Veiligheid blijft een belangrijk punt van aandacht.

Bestuur

Het bestuur bestond uit Erik Kopp (voorzitter), Tom Kreuning (secretaris), Geert Jonker (penningmeester), Leen Lagerwerf (afdelingscoördinator) en Peet Quintus (communicatie). Het bestuur wordt in haar taken bijgestaan door Kees Kammeraat.

De Algemene Ledenvergadering (ALV) werd in houtzaagmolen De Ster in Utrecht gehouden. Na de uitreiking van de certificaten aan de geslaagden van de korenmolenaarscursus kon 's middag de molen bezocht worden. Er waren zo'n 80 leden aanwezig tijdens deze ALV.

Samenwerking

Het GVM onderhoudt een goede samenwerking met vereniging De Hollandsche Molen (DHM). Voorzitter Erik Kopp heeft regelmatig overleg met directeur Nicole Bakker. Het voorzittersoverleg, bestaande uit de voorzitters van DHM, het Gild Fryske Mounders (GFM), het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde (AKG) en het GVM is dit jaar twee keer bij elkaar gekomen. Het voorzitterschap wisselt per keer. Onderwerpen ter tafel waren ondermeer: UNESCO, de internationale conferentie in 2020, veiligheid en de werving van vrijwilligers. Met het Gild Fryske Mounders is er een hechte band waarin beide verenigingen elkaars ledenvergaderingen bezoeken en er structureel overleg is met name over het lesmateriaal. Mede in het kader van UNESCO en de internationale conferentie in 2020 wordt verder de samenwerking gezocht met molenverenigingen in onze buurlanden. Er zijn inmiddels contacten met België, Duitsland, Frankrijk, Denemarken, Zweden, Zwitserland, Ierland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten van Amerika en het aantal groeit nog steeds.

De Evert Smit Biotoopprijs

De prijs is in 2019 tijdens de Algemene Ledenvergadering toegekend aan Hans van Zoggel, bestuurslid van Molenstichting Leudal, voor zijn inzet voor de biotoop rond de molen van Roggel. Hier verdween onder andere een heel eikenbos. De prijs bestaat uit een oorkonde en een geldbedrag en deze werd bij afwezigheid van Hans van Zoggel uitgereikt aan molenaar

Jan van Woezik. Het bestuur roept de leden op komend jaar met meer onderbouwde voordrachten te komen.

Archief

Het archief van de vereniging is ondergebracht in een opslagbox in Alkmaar. Het archief is makkelijk toegankelijk en goed op orde. De sleutels van de box zijn in het bezit van leden van het bestuur. Er is een plan gemaakt om met name het digitale archief goed te kunnen bewaren. Een historische commissie bestaat uit Eric Zwijnenberg, Dick Jan Braaij, Pedro Germes, Klaas Zaal jr., Rick Bakker en Tom Kreuning. Zij gaan een jubileumboek samenstellen voor het 50-jarig bestaan in 2022. Hiervoor zal veelvuldig het archief geraadpleegd gaan worden en waar mogelijk zal het archief gedigitaliseerd worden.

Financieel

Automatische incasso

Het Gilde heeft in de laatste drie maanden van 2019 een actie gehouden om de inning van de contributie zoveel mogelijk per automatische incasso te stimuleren. Hier zitten een groot aantal voordelen aan, behalve voor ieder lid vooral ook voor Willem Boender die de ledenadministratie onder zijn beheer heeft en Jan Wieffer die de boekhouding verzorgt en alle financiële puntjes op de i zet.

De actie was mede een gevolg van het overstappen op een andere webhost, Genkgo genaamd. De overstap is heel goed verlopen. Alleen bleef er voor het controleren en uittesten van het financiële pakket weinig tijd over. Hierdoor moest na de uitermate succesvolle actie voor automatische incasso veel handwerk verricht worden door de boekhouder en de ledenadministrateur om alle aanpassingen door te voeren, alle fouten uit het systeem te filteren en veel verbeteringen door te voeren in opgegeven mail-adressen en IBAN-nummers. Daarnaast vergde de overige inning van de contributie (iDeal, zelf overmaken) meer tijd dan gedacht.

Jaarrekening

In voorgaande jaren werd in het maart-nummer van De Gildebrief een toelichting gegeven bij de jaarrekening van het Gilde van Vrijwillige Molenaars van het jaar ervoor. Door bovengenoemde problemen is het samenstellen van de jaarstukken het kind van de rekening geworden. Als gevolg hiervan waren de stukken niet klaar vóór de inleverdatum van de kopij van De Gildebrief, inclusief controle en goedkeuring door de kascommissie. In plaats daarvan komt deze in een aparte bijlage bij deze Gildebrief. Daarin worden de cijfers alsnog gepresenteerd, zodat die op tijd zijn voor de Algemene Ledenvergadering op 4 april 2020 in de watermolen van Opwetten.

Leden

Ledenadministratie

In 2019 is het ledenaantal gegroeid van 2520 tot 2549: een toename van 29 leden. Het aantal verwerkte aanmeldingen bedroeg 153 (in 2018: 188). De leden zijn verdeeld in: 1569

geslaagde molenaars (2018: 1549), 812 molenaars in opleiding (2018: 830) en 226 leden in andere categorieën (2018: 213). De cijfers bevatten een aantal dubbelstellingen (dubbele opleiding, dubbel geslaagd). De categorie Speciaal Donateur is vervallen en is ondergebracht in de categorie Donateurs. De najaarsactie leverde 891 automatische machtigingen op wat het totaal op 1746 leden bracht met een automatische machtiging.

De ledenadministratie is sinds 1 januari 2017 in handen van Willem Boender.

Ledenbestand GVM		2019	+/-	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Geslaagde leden	windmolen	1498	+16	1482	1436	1383	1316	1255	1201
	watermolen	71	+4	67	64	62	62	61	58
Leden in opleiding	Windmolen	752	-13	765	736	739	741	750	747
	Watermolen	60	-5	65	66	57	49	53	52
Donateurs*		106*		58	47	49	41	35	33
Jeugdleden		15	+1	14	20	22	23	17	
Molengids		48	+3	45	36	23	15	13	
Instructeur-vakmolenaar		9	-2	11	13	14	14	15	16
Buitengewone leden		48	17	31	32	30	33	31	31
Ereleden		5		5	6	7	7	7	7

Opleidingen

Opleidingsraad

In 2019 is de Opleidingsraad tweemaal bijeengekomen. Onderwerpen waren onder andere de opleiding tot watermolenaar, veiligheid en valbeveiliging, jongeren op molens, de evaluatie van instructeurs en de exameneisen. Ook werden de bijlagen van het Huishoudelijk Reglement doorgenomen.

Opleiding windmolenaar

De beide vernieuwde boeken voor de Basis cursus opleiding windmolenaar staan op het leden gedeelte van de website, evenals de herziene Lesbrieven. Vanaf 2018 zit er in het entréepakket voor leerling-molenaars een gegevensdrager met beeldmateriaal ter ondersteuning van de Basis cursus. Met dit beeldmateriaal wordt de opleiding weer een stukje inzichtelijker. Dit bestaat voornamelijk - maar niet uitsluitend - uit de prachtige presentaties die Kees Vanger gemaakt heeft.

Opleiding watermolenaar

Nadat er in 2017 een doorstart is gemaakt met het herzien van de opleiding tot watermolenaar hebben de vier afdelingen met watermolens de handen ineengeslagen. Er zijn nieuwe hoofdstukken geschreven en in 2020 wordt de herziene en verbeterde uitgave verwacht. Kees Kammeraat is de coördinator van dit proces.

Exameneisen

De doelstellingen van de watermolenopleiding (waarin de exameneisen zijn gevat) zijn herzien en hervormd op de wijze zoals ook de exameneisen voor windmolens vormgegeven zijn. Ze staan op de website van vereniging De Hollandsche Molen.

Geslaagden

Er zijn 75 kandidaten geslaagd voor het molenaarsexamen. In 2018 waren dat er eveneens 75. Er zijn 40 kandidaten opgegaan voor het voorjaarsexamen. Hiervan slaagden 32 kandidaten voor het examen windmolenaar en 4 kandidaten voor het examen watermolenaar. In het najaar zijn 44 kandidaten opgegaan voor het examen. Hiervan slaagden er 36 voor het examen windmolenaar en 3 voor het examen watermolenaar. Over 2019 is het slagingspercentage 89 %.

Op 11 oktober bestond voor het eerst in de geschiedenis van het Gilde de examencommissie uit allemaal vrouwen. Op de Puurveense molen te Kootwijkerbroek was er die dag ook een vrouwelijke kandidaat die slaagde voor het examen.

Extra scholing

Verschillende afdelingen hebben hun instructeurs bijgeschoold in didactiek: hoe leer je elkaar het molenaarsambacht. Er zijn trainingen valbeveiliging gehouden waarin molenaars nu andere molenaars kunnen trainen en er zijn ook opnieuw weercursussen gegeven. Er is nog steeds ruimte voor meer initiatieven op dit vlak.

Veiligheid

Dit jaar zijn er drie meldingen geweest van een ongeval (persoonlijk letsel) en acht meldingen van een incident (materiële schade). De meldingen worden bijgehouden op een incidentenlijst die voor leden na inloggen op de website van het Gilde te raadplegen is.

Op 9 maart is de jaarlijks veiligheidsdag voor alle veiligheidscoaches georganiseerd. De invoering van het gebruik van valbeveiligingssets bij het Gilde is nabesproken. Alle afdelingen beschikken over twee of meer sets en hebben veelal eigen instructeurs voor het werken met valbeveiliging. Besloten wordt vervolgtrainingen te organiseren voor de molenaars. In november en december zijn vier trainingen gegeven, waarbij 45 molenaars zijn opgeleid tot 'train de trainer'. Zij zijn daarmee bevoegd andere Gilde-leden de instructie valbeveiliging te geven.

Ook is gesproken over de Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E). De toegankelijkheid moet beter en er zou jaarlijks een gesprek tussen de molenaar en de moleneigenaar moeten zijn over het Plan van Aanpak en de bijbehorende maatregelen. Het is een aanzet om het draagvlak voor het hanteren van de RI&E te vergroten en de RI&E toegankelijker te maken.

Communicatie en PR

Nationale Molendag

Samen met De Hollandsche Molen zijn op 11 en 12 mei de Nationale Molendagen gehouden. Ruim 950 molens waren open voor het publiek. Het thema borduurde voort op het ambacht molenaar en was dit jaar wederom: ‘Ontmoet de molenaar!’.

Sociale media

De sociale media en met name de website zijn veelvuldig ingezet voor mededelingen vanuit het bestuur. In 2019 is onze nieuwe website 28.600 keer bezocht (2018: 19.657). Met de komst van Peet Quintus in het bestuur wordt de Facebookpagina van het Gilde actueel gehouden. Er zijn 1070 volgers en elke dag komen er meer bij. Ook is er een Instagram-pagina waar de molenaar centraal staat met 360 volgers ([@gildevanmolenaars](https://www.instagram.com/gildevanmolenaars)).

Website

Op 7 maart 2019 is het Gilde overgegaan op een andere leverancier van de verenigingssoftware. Het nieuwe softwarepakket is modulair van opbouw en het Gilde gebruikt een pakket bestaande uit de modules Organisatie, Website, Communicatie, Financieel en Email-hosting. Voor de invoering van de nieuwe verenigingssoftware is een projectgroep samengesteld onder leiding van de Afdelingscoördinator en bestaande uit een team voor de website, een team voor de ledenadministratie en een team voor de financiële zaken. De invoering was er op gericht om de nieuwe software op dezelfde wijze in te richten als de oude software en zo snel mogelijk de kinderziektes er uit te halen.

Medio 2019 zijn de teams begonnen met het structureren en moderniseren van de bestaande elementen om het werk van de vrijwilligers te vereenvoudigen en de hoeveelheid werk te verminderen. Daarnaast zijn de teams ook bezig geweest met het inrichten van de nieuwe elementen van het softwarepakket.

Tegen het einde van het jaar is een goed verloop van het innen van de contributie voor 2020 het voornaamste doel geweest, bij voorkeur met automatische incasso.

In het nieuwe softwarepakket is het mogelijk statistieken voor de diverse modules zichtbaar te maken, in eerste instantie alleen voor de website en vanaf medio november ook voor de ledenadministratie. De vijf meest bezochte webpagina's zijn: de voorpagina (28.600 bezoekers), het weerbericht (8.650 bezoekers), mijn GVM (8.500 bezoekers), opleidingen (5.100 bezoekers) en de webshop (5.050 bezoekers). Ook vanuit andere landen wordt de website vaak bezocht, het vaakst uit de USA, gevolgd door Duitsland, Frankrijk en Zweden.

Gilde-artikelen

Artikelen zoals bodywarmers, fleecedassen met het Gilde-logo en een officiële Gildevlag zijn via de webwinkel te bestellen. Ze dienen ondermeer om de zichtbaarheid en de naamsbekendheid van het Gilde te vergroten. Het verzenden van Gilde-artikelen was in 2019 in handen van Hub van Erve. Het verzenden van het lesmateriaal is overgenomen door drukkerij De Bunschoter waar het materiaal ook gedrukt wordt.

Gildebrief

De Gildebrief is vier keer uitgegeven. De oplage is inmiddels meer dan 2.500 exemplaren. Bas de Deugd is hoofdredacteur, Mark Dwarswaard is eindredacteur en Barend Zinkweg is tekstredacteur. De Gildebrief is ook digitaal op de website te lezen.

Het bestuur gebruikte de Gildebrief om bestuurszaken aan de leden kenbaar te maken, zoals het verslag van de Algemene Ledenvergadering, het jaarverslag en de verslagen van de Opleidingsraad. Het motto van de Gildebrief is 'door, voor en over molenaars'. Er is ruimte voor meer adverteerders.

Ondersteunende diensten

Bliksemafleidercontrole

Het aantal uitgevoerde controles in 2019 is 60 (2018: 85). Bij die 60 molens zijn er in totaal 83 adviezen uitgebracht. Dit is iets meer dan één advies per molen, ruim minder dan de ongeveer twee adviezen per molen zoals dat de laatste jaren het geval was. Wat we zien is dat het aantal adviezen afneemt bij molens die regelmatig door de controleurs van het Gilde gecontroleerd worden. Dit betekent dat de kwaliteit van de bliksemafleiderinstallatie bij die molens minder gebreken vertoont. Dit is goed nieuws, want we doen dit werk uiteraard om ons molenbestand te beschermen tegen de gevolgen van blikseminslag.

Het team bestaat uit Evert van Rooijen, Hendrik-Jan Berghuis, Paul Breijs, Johan Kroone, Riekus Meijering en coördinator André Canrinus.

Verzekeringen

In 2019 is besloten om de WA-plus-verzekering in de contributie op te nemen. De WA-verzekering was al in de contributie opgenomen, zodat per 1 januari 2020 alle leden ook WA-plus-verzekerd zijn. Ook in 2019 was niet iedereen WA-plus-verzekerd en dat zorgde nogal eens voor verwarring. De ongevallenverzekering wordt per 1 januari 2020 verplicht voor alle nieuwe leden-in-opleiding. Het verzekeringssecretariaat is in handen van Jan Wieffer

Tot slot

Het bestuur dankt alle leden voor hun vrijwillige inzet: molenaars, instructeurs, molenaars-in-opleiding, molengidsen, vrijwilligers in een molenwinkel of anderszins, bestuursleden van alle afdelingen, leden van de verschillende commissies en ondersteunende diensten en onze donateurs. Door uw inzet blijven de molens draaien en malen.